

ZAHTEVE PREMOGARJEV SO BILE ZAVRNJENE

Delodajalci so takoj zavrnilo mezdne zahteve premogarjev. — Izjavili so, da je povišanje plač in uveljavljanje check-off sistema nemogoče ter trdijo, da je treba znižati, ne pa povečati proizvodne stroške. — Arbitracija je bila odklonjena in podkomitej imenovan. — Warriner trdi, da preti antracitni industriji ista usoda kot je zadela bituminozno.

Poroča John J. Leary.

Atlantic City, N. J., 10. julija. — Zveza antracitnih delodajalcev je včeraj popoldne formalno sprejela mezdne zahteve United Mine Workers ter jih formalno zavrnila potom Samuela D. Warrinerja, svojega starega predstavitelja in prvoboritelja. Obenem pa je tudi dala izraza svarilo, da bo antracitno premogarsko industrijo zadela ista usoda kot je industrijo mehkega premoga, če se ne bo zmanjšalo proizvodnih stroškov antracita, ali potom skrcenja plač ali povečane produktivnosti.

Odločno in s kratkimi besedami je Warriner izjavil, da ni mogoče ugoditi zahtevam in da je check-off sistem nemogoč. Ponudil pa je arbitracijo glede vsake stvari, da se prepreči stavko, a to ponudbo je John L. Lewis odklonil še predno je bila stavljena.

— Antracit, — je rekel Warriner premogarjem, — ni potreščina, temveč kompetitivno trgovsko blago, kojega trg postaja vedno manjši vspricho izboljšanih metod za uporabo mehkega premoga v kurivne svrhe.

Izjava Warrinerja glede položaja v poljih mehkega premoga ter nadaljna izjava, da je dogovor, sklenjen v Jacksonville, pognal biznes v neunijska polja, je povečala napetost, ki je povsem neobičajna pri otvorjenju pogajanj za mezdne dogovore. Ko je zaključil ter stavil običajni predlog, naj se izroči vse zadeve skupnemu podkomiteju ter prepreči s tem javno razpravo, je prosil Mr. Lewis, kojega naloga bi bila podpirati predlog, za besedo.

V debati je Lewis kapituliral ter čestital Warrinerju in dovolil, da se izroči vse komiteju, sestavljenemu takole:

Lewis, Filip Murray, Thomas Kennedy, Christ Golden, Rinaldo Cappellini in Andrew Matthey, zastopajoči premogarje ter William Inglis, Andrew Fine, Jesse Warriner, Thomas Thomas, E. Suender in George Hardesty, zastopajoči operatorje.

Komitej delodajalcev je skoro popolnoma nov, kajti Inglis je edini izkušeni veteran v skupini, katero sta prej obvladovala Warriner in Richards.

V zavrtnitvi zahtev premogarjev je Warriner poudarjal delavske stroške ter učinkite tekmovalnosti. Lewis pa je v predložitvi zahtev poudarjal rizike industrije ter omenil 44,000 mož, ki so bili poškodovani izza konference leta 1923 ter vdove in sirote tisoč ubitih.

— Taka parada, — je izjavil, — bi dovedla človeštvo do spoznanja stroškov v obliki življenj in udov, s katerimi se proizvaja antracit.

— Antracit je v dobesednem smislu namazan s krvjo, — je rekel. — Premogarji ne predlagajo zahtev. — To, kar predlagamo, je nekaj več kot prošnja in nekaj manj kot zahteva.

— Industrija, ki zahteva take žrtve naj plača zanje. Proti dolarju merimo mi življenja in ude svojih članov.

— Delodajalci, — je nadaljeval, — bi mogoče predlagali arbitracijo. Vnaprej je odklonil predlog z izjavo, da bi premogarji, če bi privolili v arbitracijo, dovolili zunanji agenciji, "da določi vrsto hiš, v katerih naj žive, množino in kakovost hrane, katero naj zavživajo ter obseg vzgoje njih otrok".

— Taka komisija, — je rekel, bi določila ceno, za katero naj premogar umre.

— Plače so glavno vprašanje, — je nadaljeval ter dostavil, da niso možje primerno odškodovani za svojo delo.

SIN BIVŠEGA PREDSEDNIKA

Slika nam kaže Mr. & Mrs. Grover Cleveland, ki sta se pred kratkim poročila v Princeton, N. J. Mladi mož je sin bivšega predsednika Grovera Clevelanda.

Skrivnostni umor v New York City.

Zensko in otroka so našli umorjena v sobi. — Glavi obeh žrtev sta bili skoro odločeni od trupel.

Skrivnostna smrt ženske in šest let starega otroka je obrnila naše pozornost policije.

Mrs. Margaret Bianco, staro šest in štirideset let ter njeno šestletno hčerko Jennie so našli v gornjem nadstropju neke hiše na iztočni 34. cesti umorjeni. Glavi obeh sta bili skoro ločeni od teles.

Neki Leonard Amico se je malo pred popoldne oglašil pri Mrs. Mary Decaro, ker je hotel najeti meblirano sobo. Mrs. Decaro, ki je bila birmanska botra Jennie, je odvedla Amico v stanovanje Mr. Bianco, hoteč jo vprašati, če lahko odda slednja kako sobo v najem.

Ko sta odprla vrata, sta zagledala trupla obeh. Amico je pohitel na cesto ter poklical policista.

Policija je izvedela, da je živela Mrs. Bianco z nadaljnjo hčerko, staro 18 let, ter nekim Jamesom Sciascia, starim šestdeset let. Policija je dobila slednjega na delu nedaleč od pozorišča tragedije ter ga zaslišala. Povedal je potom tolmača, da je zapustil stanovanje krog osme ure zjutraj in da je starejša dekle odšla že pred njim. Ob onem času je bilo baje vse v redu. Policija je pozneje našla starejšo hčerko ter jo pridržala s Sciascijo vred na policijski postaji za nadaljno zaslišanje.

Wariner je rekel: — Vi očitno mislite, da je antracit potreščina, za katero bodo plačali konsumenti katerokoli ceno in njej je še tako visoka. To pa ni res. Antracit ni nikaka potreščina. Njegova poraba je podvržena istim kompetitivnim postavam, ki obvladujejo druge trgovske predmete. Če ne bomo nudili dobre službe ter vzdržali primernih cen, se bodo konsumenti poslužili drugega kuriva, katero lahko dobe.

Konsumenti so namignili že povsem jasno, da je cena antracita previsoka.

— Poskus, da zvišamo ceno bi bil samomorilen. Podkomitej se bo sestel danes ter se bo posamič lotil zahtev premogarjev. Če ne bo sklenjen dogovor do 18. julija, kar pa je malo vrjetno, bo uveljavljeno odgodenje za več dni, da se dovoli Lewisu in drugim prisostovati konvenciji okraja številka 1 v Wilkesbarre.

Pričetek obravnave proti J. T. Scopesu.

V Daytonu, Tenn., se je pričel proces proti profesorju, ki je omalovaževal državno postavo ter učil, da se je človek razvil iz nižjih bitij.

DAYTON, Tenn., 10. julija. — V tukajšnjem sodišču se je danes začel velik boj med sv. Pismom in moderno znanostjo. Sveto Pismo zastopa znani predsedniški kandidati W. J. Bryan, moderno znanost pa profesor John Thomas Scopes. Zagovorniki slednjega so slavni advokati Neal, Darrow, Malone, Rappelyea in Thomson. Proces je otvoril z molitvijo metodistijski pastor Cartwright. Nato so bili izbrani porotniki, enajst farmerjev protestantke veroizpovedi, in neki skladiščni klerik.

V mestu je prihitelo iz vseh strani na tisoče in tisoče radovednežev, ki stanujejo večinoma v provizoričnih šotorih.

Pri izbiri porotnikov je bilo značilno to, da je bil zavrjen neki kandidat, ki je izjavil, da ne pripada nobeni veroizpovedi.

ZA "DOM SLEPCEV" V LJUBLJANI.

F. P. Koss, Ogden, Utah, \$1.00. Denar smo sprejeli in ga bomo izročili na pristojno mesto.

Uredništvo.

jo pridržala s Sciascijo vred na policijski postaji za nadaljno zaslišanje.

Najnovejši načrti sovjetske Rusije.

Rusija je mnenja, da je ura zmage napočila. — Ohrabrena vsled uspešnih "zarot" na Kitajskem, je pripravljena na svetovni konflikt. — Zinovjev se je poslužil prilike.

Poroča Samuel Spewack.

BERLIN, Nemčija, 10. julija. — Tretjo internacijo so oživeli in pomladili dogodki na Kitajskem. Rusija je pričela nastopati na temelju domneve, da se bliža čas resničnega konflikta z Anglijo v Aziji i če treba, s celo Evropo.

Grigorij Zinovjev je rekel v neki proklamaciji:

— Dolgo zavlečena vojna v Maroku, razvoj in cilj prostostnega gibanja na Kitajskem, dogodki na Bolgarskem, vedno večja nezaposlenost v Angliji, rastoča finančna kriza v Franciji, izvolitev Hindenburga na mesto nemškega predsednika, razoroževalna poslanica, — vse te okoliščine govorijo o pohodu bližajoče se revolucije v kapitalistični svet.

Vsled tega je Zinovjev vbrizgal novo kri v medle skupine rdeče internacijo po celi Evropi in vsled tega pošilja agitatorje in municijo na Mongolsko in Kitajsko.

V tem slučaju misli resno. Nobenega konflikta ni med koncesijami, katere je Rusija že dala kapitalizmu ter rdečo zaroto v Aziji.

Kot že preje omenjeno, ne skuša Rusija uveljaviti komunizma, temveč rusko nadvlado med zastojalnimi narodi v Aziji. Rusija je kot narod prav tako imperijalistična kot je bila Rusija carjeva.

Politika Tretje internacijo je bila stopiti vmes v katerihkoli dogodkih, ki bi uravneli tako intervencijo. Več kot eno leto je bil Zinovjev prisiljen počivati in njegovi sovražniki so ga že hoteli oropati kontrole, ko so opozarjali na dolgo serijo njegovih izjavljenj.

Kitajska vstaja je prepričala sovjetje, da tudi oni lahko ignorirajo Evropo, če se tako polaste Azije, da delajo z njo kar hočejo. Sprejeli so Anglijo kot svojega oficijelnega sovražnika. Pripravljeni so celo sprejeti angleško-nemško zvezo in v Franciji vidijo orodje Anglije v Aziji.

Pripravljeni so tudi na evropsko konfederacijo proti Rusiji, ker spoznavajo, da ne more skleniti Rusija nobene uspešne zveze z Evropo.

Ironična točka v položaju pa je, da se je internacijo tako pomembno izjavila v Evropi in da so njene delavnosti tukaj tako absurdno pretiravali protirdeči fanatiki, ki so trdili, da je imel ruski poslanik Karakan dosti opravka z vstajo na Kitajskem.

Zinovjev pa bi bil zadnji človek na svetu, ki bi zamolčal svoj največji uspeh.

Otoki rezervirani za bogatine.

WASHINGTON, D. C., 9. jul. Notranji departament je naznanil, da je vse vladno otočje ob obali Alabame namenjeno za zimsko zdravilišča. To se pravi, da je to ozemlje rezervirano samo za bogatine, kajti delavce nima toliko denarja da bi šel pozimi lenariti v Florido ali Alabamo.

PAINLEVE ZAGOVARJA VOJNO

Painleve je zagovarjal vojno proti rifskim plemenom v Maroku. — Zanikal je imperijalizem ter imenuje konflikt obrambo. — Poslanci so glasovali za kampanjski sklad. — Delavci prete s stavko.

PARIZ, Francija, 10. julija. — Francoske operacije v Maroku nimajo nobenega drugega namena kot zavrniti agresijo ter ni opaziti niti sence želje v francoski politiki v Rifu, da se zavojuje in zatira domačine.

To izjavo je podal včeraj zvečer ministrski predsednik Painleve, tekom nadaljne važne debate v poslanski zbornici glede Maroka, posledice nadaljne vladne zahteve za kampanjske kredite, — v znesku 183,000,000 frankov ali nekako devet milijonov dolarjev.

Poslanska zbornica je dovolila kredite s 41 glasovi proti 9. Socijalisti so se vzdržali glasovanja.

— Francija išče rešitev, ki bi omogočala Francozom, Rifcem in Špancem delovati skupaj v miru in varnosti, — je rekel Painleve ter dostavil, da bo na temelju dogovora, sklenjenega s Španko, Abdel Krimu mogoče izvedeti za namene Francije ter mirovne pogoje.

— Ti pogoji so bili dejanski že objavljeni v pamfletih, ki so krožili med rifskim prebivalstvom in v številnih slucah, so ti pogoji soglašali s španskimi ter bodo objavljeni. Stvar Abdel Krima bo nato pokazati, — je rekel, — če se pokori razumu ali osebnim ambicijam, če hoče mir ali vojno.

V odgovor na direktno vprašanje pa je Painleve izjavil

— Ne bomo pa poslali mirovnih odposlancev, da prosijo za mir, dokler ne bo dal sam izraza tej svoji želji. Abdel Krim pa pozna naše pogoje, ne da bi pri tem trpel ugled Francije. Če jih bo zavrnil, boste spoznali to po naših dejanjih.

PARIZ, Francija, 10. julija. — Francija in Španka bosta ponudili Abdel Krimu avtonomijo v rifski pokrajini Maroko, pod španskim protektoratom. To je ena glavnih točk francosko-španskega dogovora glede Maroka, ki je bil sklenjen v Madridu.

V francoskih uradnih krogih pričakujejo, da bo Abdel Krim zavrnil ponudbo, ker je voditelj domačinov, ki nasprotujejo sedaj Francozom in Špancem v Maroku, ponovno izjavil, da ne bo sprejel španskega protektorata.

Čeprav je zavrnil španski protektorat, je vendar rekel, da bi sprejel avtonomijo pod Francozi. To pa je nemogoče, ker je njegovo ozemlje v notranjosti španskega ozemlja v Maroku.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledele:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 100 din. plačajo poseben popust.

15 centov za poštnino in druge stroške.

Naspešila na zadnje pošte in izplačajo "Poštni število urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 8.80 500 lir \$21.00

300 lir \$12.90 1000 lir \$41.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 500 lir plačajo poseben popust.

15 centov za poštnino in druge stroške.

Naspešila na zadnje pošte in izplačajo Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za polizjave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ

LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Lir na dan ni stalna, menja se vsakrat in najprej

izkazuje; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej

računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poštni denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZOVJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO S

NAJKAJŠIM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Imen nam je pošliti najbolje po Domestic Postal Money Order ali po

New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telefon: Cortlandt 4687.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za niozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejennie bivališče naznani. Da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

IMPERIJALIZEM

Imperijalizem, to je želja po nadvladi, po razširjenju moči in oblasti, ne v prid podjarmljenega, temveč na korist zavojevalec, še davno ni izginil z zemeljskega površja.

V dosego imperijalističnih ciljev so vjevali skoro vse moderne vojne ter bodo vjevali vse bodoče, čeprav bodo seveda udeleženi skušali prikriti svoje imperijalistične cilje in nagibe ter navajali kot vzrok vojne nekaj povsem drugega.

Imperijalizem je tako star kot človeški rod ter ga opazimo v prvih dneh zabeleženih človeške zgodovine, ki nam pripoveduje o imperijalističnih vojnih pohodih starih Babiloncev, Egipčanov, Asircev, Grkov, Kartagancev in Rimljanov.

Isto nam razodeva zgodovina srednjega in modernega veka.

Tudi v najnovejšem času opazujemo isto prikazen. Evropske države, ki so si z roparskimi pohodi pridobile kolonije po vsem svetu, ki so zamažile cele narode in cele svetovne dele in ki jih izkoriščajo sebi na korist, pa so prišle v zadnjem času zreti na tožadveni položaj z malo drugačnimi pogledi.

Svetovna vojna, ki je povzročila več zlega kot dobrega, je bila koristna vsaj v tem pogledu, da je odprla nekaterim tlačenim narodom oči. Evropski imperijalizem, ki jih je držal v svojih krempljih, se je posluževal predvsem njih nevednosti, malomarnosti in končno krute sile v slučaju, da so si drznili protestirati.

Po zaključitvi svetovne vojne pa je prišel pihati drug veter. Prvi udarec proti imperijalizmu, v tem slučaju angleškemu, je izvedla Indija, kajti zahteva prostost in neodvisnost. Dnevi angleške vladavine v Indiji so vsled tega šeti, čeprav zna Anglija na pretek način ščuvati plemena proti plemenu, pristaše enega verskega izpovedanja proti pristašem drugega, jug proti severu in obratno. Vsi ti pripomočki ne bodo prav nič zalegli, ko se bo indijski narod zavedel svoje moči ter vrget z združenimi močmi zavojevalec iz dežele.

Egipt se je že vsaj deloma oprostil angleškega nadgospodstva in Irsko tudi. Dominiji, v katerih stannjejo v glavnem Angliji, so že itak napol prosti, ne vsled privoljenja Anglije, temveč iz lastne moči in vsled sile razmer in znakov časov.

Angleški imperijalizem pa v splošnem ni še tako objesten kot je naprimer francoski ali španski.

Francoski, Španci in deloma tudi Italijani so se polastili severne obale Afrike ter zavojevali tamošnja domača plemena. Nekaj časa so domačini to še precej voljno prenašali, a ko so spoznali, da je glavni namen tujcev izkoriščanje njih dežele, so se pričeli upirati temu trinoškemu nadgospodstvu.

Boj, ki ga vodi sedaj Abdel Krim, je boj za prostost Maroka. Dosedaj je bil uspešen kot je končno uspešen vsakdo, ki se bori za pravično svar, če le pokaže dovolj vztrajnosti.

Najnovejša poročila pravijo, da bodo pomudili Abdel Krimu samostojno vladno nad rifske pokrajine, pod španskim protektoratom. Abdel Krim bo pomudilo moglo sprejeti, a ustanovitve samostojne vlade v Rifu ni njegov cilj. Njegov cilj je oprostiti Maroko nadvlade tujcev ter mu nuditi priliko, da živi svoje lastno življenje ter določa svojo lastno usodo.

Francoski so doživeli dosedaj poraz za porazom, in francoski davkoplačevalci, francoski navadni narod, ne bo več dolgo pošiljal svojo mlado kri v Afriko, da napravi uslugo majhni skupini francoskih imperijalistov in bankirjev, ki skušajo kovat kapital iz trpljenja in bede celih narodov.

Fraze francoske vlade o "pacifikaciji", o "mirovnih ciljih" so že tako oguljene, da jim nikdo več ne sede na lim.

Glavni cilj francoskih imperijalistov kot tudi vseh drugih je zavarovati interese kapitalizma v manj razvitih deželah sveta, in katerih črpa slednji del svoje moči.

Organizacija Srednje Evrope.

Prof. Eisemann, naslednik znane historika Ernesta Denisa za srednje-evropsko zgodovino na pariški Sorboni, velja za enega najboljših poznavalcev stare Avstro-Ogrske. On je bil opetovano pozvan k posvetovanju o novi ureditvi razmer v Srednji Evropi s strani francoske vlade. Bil je tudi član misije generala Pleja, ki je v Pragi uredil odnose mlade čehoslovaške republike do Francije. Znan je dalje po svojih številnih razpravah zgodovinskega in političnega značaja. Prof. Eisemann obvladuje nemški, madžarski in češki, kar mu je omogočilo v-

pogled brez presodkov v dejanske razmere ob Donavu. V pogovoru s sodelavcem zgodovine švicarskega lista "Neue Zürcher Zeitung" je ta odlični francoski mož gledel problema racionale organizacije Srednje Evrope izvajal v glavnem nastopno:

Srednja Evropa tvori trikot —

dne-evropskega ljudskega kompleksa. Le posamni historiki in državni filozofi, kakor prof. Denis, prof. Masaryk in njegov učenec Beneš so gojili idejo, da se mora poskusiti na vzhodu enaka politika kakor jo je zasledoval Richelieu v XVIII. stoletju na zapadu, namreč razvrstitev malih držav, ki bi bile v prijateljskem razmerju s Francijo.

Problem tiči danes v tem, da bi se dosegel sporazum med naravno voljo neodvisnosti in nacionalno zavestjo na eni strani in na drugi med gospodarskimi potrebami, ki zahtevajo razširjenje teritorija v ekonomskem pogledu. Kot nov otežujoč element nastopa okolnost, da ne more pod vlado demokratičnih principov nobena sila avtoriteta od zunaj vsiliti prizadetim narodom sistema spojitve. Neobhodno potrebno je, da čutili sami nujnost zblizevanja in da imajo tudi voljo za to, dalje se mora prepustiti njim samim oblika za sožitje. Velesile bi jim mogle k večjemu pokazati zanimanje, da bi videli, da je vse evropsko državno življenje interesirano na uspostavitvi uspešnih in trdnih odnosov med nasledstvenimi državami.

Med posamnimi problemi sta posebno pereča dva: stališče Avstrije zaradi kampanje za priključitev k Nemčiji in stališče Madžarske zaradi njene notranje strukture, ki je povsem različna od držav v njeni bližini. Glavni argument proti priključitvi Avstrije k Nemčiji je po mnenju profesorja Eise-manna ta, da bi bila s to priključitvijo zaprta vsaka možnost politično gospodarskega ravnotežja v Srednji Evropi. — Vitalna zveza Čehoslovaške z Jadransko bi tekla po teritoriju, ki bo postal nemški, istočasno bi se Nemčija pomaknila na madžarsko mejo, kar bi otvorilo nemški propagandi drugo akcijsko središče in bi Madžarsko odtujilo njenim sosedom. Direktno in indirektno bi držala Nemčija vso Srednjo Evropo po svoji duševni odvisnosti. Na vseh mejah bi se čutil pritisk politično centralizirane homogene mase 70 milijonov Nemcev.

Vzroki za današnje manjkajočo organizacijo podonavskih narodov tičijo, po Eisemannovem mnenju, v nekaterih konstitutivnih napakah, zlasti v Avstriji, kjer otežkočajo državno in gospodarsko dvigovanje difference posamnih pokrajin z Dunajem, dalje so vzroki tudi v nekaki malenkostni prepirljivosti, ki se drži nasledstvenih držav še iz starega državnega zobra. Čehi poslušajo malo nasvete svojih dalekovidnih voditeljev. Poljaki se ponasajo s svojo zgodovino. Kar se tiče Jugoslavije, se je njena samostojnost napram prejšnjim ruskim vplivom močno pomnožila. Danes je to živa z nacionalno tradicijo prežeta državnost, kjer pa polagoma napreduje asi milacija njenih različnih elementov.

O panslavistični nevarnosti mišlji Eisemann, da je šlo preko 1914 bolj za teorijo nego za realnost. Danes ni nikakega predpogoja več za panslavizem (?): Rusija je vržena vsled boljševizma v Azijo. Jugoslavija se je priborila močno lastno nacionalno zavest, Poljska pa bi, neukrotljiva in nedostopna asimilaciji, nikdar ne prenesla ruskega vpliva, razen potem nasilja in podjarmljenja. Vse srednjoevropske države okoli male antante spadajo v milje in v civilizacijo, ki stoji na visoki nad omi v Rusiji in se ne bodo dale nikdar pritegniti v krog njenega vpliva.

II.

Glede Italije meni Eisemann, da se vda iluziji, ako misli, da bo mogla ona izvrševati direktivo v novem državnem sistemu. Njena diplomacija si ugovarja, ako se hoče sedaj kot protizirajoča velesila, nato pa s pravici nasledstvene države vmešavati v usodo podonavskih dežel.

Nam se zdi, da Italija še vedno ne ve kaj naj bi pravzaprav storila napram Srednji Evropi, in toliko težje je njeno stališče, ker italijansko diplomacijo spremlja povsod "sveti egoizem". Dr. Beneš je že 1. 1. 1918, še pred koncem vojne, vabil Italijo, da naj sprej-

me vodstvo za sestavo novih srednje-evropskih držav, ali Orlando ni imel pravega razumevanja za Benešovo spomenico. Italija od takrat dalje koleba med raznimi problemi, ki se pojavljajo za ureditev Srednje Evrope in tako se vrši razvoj ob Dunavu brez kakerega resnega italijanskega sodelovanja. Sedaj, ko se po po Hindenburgovem nastopu zopet razpravlja o priključitvi Avstrije k Nemčiji, so Italijani jasni in gostobesedni. S priključitvijo je ogrožena bodočnost Trsta, zato pa tam živalno debatirajo, kaj treba storiti in kako se držati napram novim časom, katere utegne prinesiti nemška politika.

Prelat Seipel je pred tremi leti v Rimu pripravil tla za gospodarsko zblizanje Avstrije in Italije. Italijani so pomislili, Avstrija je potrebovala nujne pomoči in Seipel se je menda kmalu prepričal, da je pri Italiji ne dobi sledi-ke je zenevsko posojilo. Zaradi tega posojila sklepajo italijanski politiki na nemožnost bližnje spojitve Avstrije z Nemčijo. Ali kako pa bo v daljši bodočnosti? Italijansko časopisje je po večini mnenja, da prej ali slej vendar le pride do združitve med Nemčijo in Avstrijo. To dobo pa treba izkoristiti v prid Italiji. Posebno Trst si hoče utrditi svojo pozicijo in zagurati promet. Zaledje za jadransko trgovino, to je podonavsko ozemlje ležeče med vzhodom in zapadom, ima za Trst poseben pomen v sedanjem času prometne obnove. Gospodarski listi so beležili te dni, kako prihaja v novo Turčijo največ blaga pod italijansko zastavo, to je promet iz srednje-evropskega zaledja preko Trsta. To posredovanje si treba zagotoviti in še razširiti plovbo proti Levantu. V to svrlo zbirajo Italijani svojo moč, svoj pomorski kruh bi s Trst rad obvaroval tudi spojitve med Avstrijo in Nemčijo, Italijani bi si se želeli ustvariti zase zadovoljiv položaj. Nam se zdi precej inajvno italijansko modrovanje kajti kakor hitro se Nemčija raztegne do Karavank, bo gledala z njih preko Predela na Trst, ki bo tako nevarno ogrožen. Italijani niti nečejo omeniti nemškega nacionalističnega gesla: Od Belta do L-drije! marveč izrekajo namesto tega svojo stalno trditve o "veličastni trdnosti svojih alpskih mej."

Varanje samega sebe! V dobi zrakoplovov ni več govora o trdnosti mej.

Eisemann pravi, da bi se s priključitvijo zaprla vsaka možnost za politično gospodarsko ravnotežje v Srednji Evropi. To je prav, in napačno je, ako mislijo Italijani, da bi ne zadel Trsta spojitve, ki bi se izvršila po več desetletjih.

Bremen — Gdansk — Trst! Trst je cilj za Nemece, ki se brez dvomno hudobno muzaio pred italijanskim domišljevanjem o veličastni trdnosti alpskih mej.

Kaj torej? Gotovo je, da se ne sme odleži izgubiti niti trenutka, ako s hoče doseči trajna ureditev Srednje Evrope. Ne kaže Avstrijo izolirati, pa tudi ne dati ji predno sti, marveč v podonavski deželni okvir naj se skloni Avstrija po svoji pravi vrednosti in ...

naravnim sistem za primerno organizacijo Srednje Evrope je zaključevanje gospodarskih in političnih posebnih pogodb od naroda do naroda po njihovih neposrednih potrebah med vsemi člani. Tako sodi pariški veljak prof. Eisemann.

Kakor je iz njegovih izjavaj razvidno, se tudi on srmežljivo izreka za — podonavsko federacijo, dasi nikjer ne rabi odlojne besede.

Neverjeten zločin francoskega zdravnika.

V prvi polovici letošnjega marca so ljudje v Marseilu nenadoma pogrčili rezervnega častnika, v civilnem poklicu bančnega blagajnika Rumebeja. Mož je nosil, ko je izginil, pri sebi 8500 fr. frankov. Dasi je bil Rumebe na glasu poštenega in vestnega uradnika, je svet vendarle začel dvomiti v njegovo poštenost in me-nil, da se je blagajničar okoristil z zaupanim denarjem, poneveril vsoto in pobegnil. Pred par dnevi pa je policija slučajno vdrila v prostore zdravnika dr. Bougra-

Peter Zgaga

Pred seboj imam poročilo, ki ga je poslal pater Koverta nekemu svojemu zaupniku iz Rima.

Poročilo je dolgo, toda jaz bom objavil le par najbolj značilnih odstavkov, ki se glase:

— Konečno smo priromali v Rim. Vožnja je bila prijetna, ker sef se vozil zastoj. Ameriški slovenski romarji preklinjajo, ker jih bo stalo vse veliko več kot pa samo \$480.00. Rim je veliko mesto. Grdina pravi, da takega mesta ni še nikdar videl. Reče, se nikakor ne more orientirati, kje je Eastside in kje Westside. Po Clevelandu se mu jako toži. Časnikarska žila mu je zadila čas tako strahovito nabrekla, da bo treba pijavk. Za to bom že jaz preskrbel. Romarjev je tukaj od sile. Prišli so iz vseh krajev sveta. Do dostojno proslave sveto leta. Vino je v tem svetem letu in v tem svetem mestu izborna. Makaroni zači. Cerkva je vsepolna. Romarji sem poslal v neko javno prenočišče, jaz pa stanujem v hotelu, ki je precej oddaljen od Vatikana, zato ne grem dostikrat tja. Te dni me je obiskalo par škofov ter mi povedalo, da me v Vatikanu nestrpno pričakujejo. Jaz sem jim pa odvrnil: Naj le čakajo. Najprej mi morajo toliko dati, da bom lahko začel izdajati dnevnik, potem bomo pa dalje govorili. Vsi potrti so odšli. Töne mi je izrgal list iz roke ter silno nakremžil obraz, ko je čital, da je bil potres v Californiji, ne pa v Clevelandu, tam okrog St. Claira. Kaj mi pomaga — je vzkljnil, — kaj mi pomaga potres v Californiji, če je pa v Clevelandu vse živo in zdravo. Sploh je s tem človekom velika težava. Ko sva bila zadnjič v nabito polni baziliki sv. Petra, je neprestano gledal v strop ter mi domov grede prijateljsko zašepetal: Kaj mislite, prečastiti, če bi bi se tisti strop podliti? Ej, to bi bilo pogrebov! S Tonetom res ne grem nikamor več. Strašno je firbičen in radoveden. Vse hoče vedeti, vse, od zibel do groba. Možak je čisto potrt, ker ne more imeti nobenih govorance. Kar bojte se ga, ko se bo vrnil v Ameriko. Tedaj bo grmel od Vzhoda do Zapada, da se bo treslo vse od zibel do groba. Meni se po Ameriki prav nič ne toži. Edinstveno dobivam in tudi v Vatikanu jo dobivajo. Na trgu sv. Petra je poseben štant, kjer je napradla. Romarji, ne glede na narodnost, versko in politično prepričanje se kar trgajo zanjo. Iz najvišje pisarne so mi sporočili, da je jako lep list in da jim posebno ugaja je članki Kremenševnega očeta.

Vsi najvišji cerkveni dostojanstveniki se strinjajo v mnenju, da take zvezde še niso videli kot so Kremenšev oče. Denar, ki so ga darovali Amerikanci, sem srečno odrajal pobotnico sem pa nekam založil. No, pa to je stranska stvar, saj je šlo v dober namen.

Sedaj zaključujem to moje skromno pisanje ter te prisrčno pozdravim. Dnevi mojega bivanja v Rimu s bližajo koneu in tudi v blagajni se je pojavila kača. Še par dni, pa bom suh kot poper. Prosim, sporoči vsem tamošnjim frančiškonom, naj oznanjo veliko kolekto za srečno vrnitev. Moče se bo toliko nabralo, da se bom srečno vrnil v Združene države in bo še za dnevnik ostalo par soldov.

Te pozdravlja

pater Koverta.

Jugoslavia irredenta.

Milijon lir škode v Idriji in okolici.

Nevihla, ki je divjala nad Zirnjo in Poljansko dolino, je zadela tudi Idrijo in vso njeno okolico. Veliko škodo imata rudniška in gozdarska uprava. Spodnji del idrijskega mesta je bil ves pod vodo, po nekaterih hišah je stala en meter visoko. Idrija in Ninkova sta narastli, porušili ceste na več krajih in ogrožali mostove. V Spodnji Idriji se je navadilo z gorovja oliko kamenja na cesto, da se je moral poštni avto, namenjen v Sv. Lucijo, vrniti v Idrijo. Tudi okoli Zagoda je mnogo škode. Vojaki zdaj vršijo nujno potrebna dela, da se omogoči zopet redni promet in popravila škoda.

V Škrbini na Krasu

je uničil požar milin Ivana Čokarja. Škoda je ogromna.

Aretacija "inženirja Martinuzzi-ja" v Solkanu.

Lesnega trgovca Kurenta v Solkanu je hotel oslepiti neki mlad eleganten gospod, ki se je predstavil za inženirja Martinuzzi-ja, za veliko svoto. Pripovedoval je, da je iznašel sredstvo za lahko spuščanje zrakoplova iz višine in druge tako lepe reči; rekel je, da je bil v Rusiji itd. V Trstu ga čaka ruski baker na neki ladji. Kurentu je obetal zaslužek pri sprejemu blaga; 180.000 lir mu ne edide. Pokazal je dokumente s podpisom Čičerin, Mussolini itd., z namenom, da bi dobil večjo svoto denarja. Pravčasno pa se je dognalo, da je mladič slepar, ki ga išče policija. Namesto, da bi se odpeljal s taksametrom v Trst, so vtaknili "inženirja" v goriške zapore.

Železniška nesreča v Prestranku.

Te dni se je zgodila na postaji v Prestranku velika nezgoda, ki k sreči ni imela hudih posledic. Tovorni vlak je zavozil na zase-den tir. Strojevodja je to takoj opazil in stisnil zavore. Trije zadnji vozovi so skočili z tira ter se prevrnili. Trije železničarji so ranjeni, nevarne poškodbe je dobil zaviralec Altesina, katerega so pripeljali v tržaško bolnico. Materijalne škode je 40.000 lir. Pripominjamo, da poročajo nemški listi, da se je ta nesreča prigodila v Prestranku na — Kranjskem.

Nesrečna na dvigalu v ulici Donizetti v Trstu.

Te dni so se v ulici Donizetti št. 5 dvigala do tretjega nadstropja služkinja Marija Medveček, z Goriškega doma, in 12-letni dijak Klaner. Med drugim in tretjim nadstropjem se je dvigalo vstavilo, ker je nenadno zmanjka lo električnega toka. Poklican je bil na pomoč vratar Ivan Sardoč, ki je spraviel smečnega dijaka iz dvigala. Ko je pomagal služkinji in jo je držal za roko, je dvigalo začelo iti navzgor, pričel je elek-

trični tok in služkinja je padla z dvigala, vratar je ni mogel zadržati, marveč je še sam padel ž njo vred navzdol. Služkinjo so dvignili z zlomljenim tilnikom in jo prenesli v bolnico, kjer je umrla. Sardoč ni dobil nevarnih poškodb.

Iz Soške in Baške doline

poročajo o škodi, ki jo je napravila nevihla, ko je divjala nad celo pokrajino od Poljanske doline do Idrije in Soče. Na Polnikvah in v Bači sta hudo zadeta zlasti posestnika Podgornik in Božič. Škoda po nevihli se ceni na 30.000 lir. V Rutu so bila porušena cestna dela. Hudo-arnik Koritnica je hudo poškodoval občinsko cesto na daljavo 35 m. Tudi okoli Tolmina in v gorenjem delu Soče je napravila nevihla mnogo škode.

Rusija bo pomagala Kitajski.

BERLIN, Nemčija, 10. julija. Ruski vojni minister Frunze je imel značilen govor pred rdečo armado ter rekel, da mora Rusija pomagati Kitajski. Zveza med ruskim medvedom in kitajskim zmajem — je izjavil, — predstavlja silo, ki lahko porazi ves svet. Pripravite se na odločilne dogodke. V kratkem bodo otvorjene so-vražnosti z Anglijo. Rusija in Kitajska sta sklenili pogodbo in te pogodbe ni mogoče kršiti.

POLET NA SEVERNI TEČAJ

Od leta 1594, ko je holandska ekspedicijska pod vodstvom Wil-liama Earentza skušala priti v severne polarne kraje, je več ekspedicijski skušalo priti na Severni tečaj, toda šele 6. aprila 1909 je admiral Robert E. Peary do-spl do dolgo zaželjenega cilja. Zadnji poskus z aeroplanom poleteti do tečaja je bil brezuspešen, kajti Amundsen se je moral vrniti, ko je imel samo še 100 milj do cilja. Toda poskusil bo zopet. Vsako veliko stvar se mora večkrat poskusiti, dokler kaj dosežemo. Tudi Trinerjevo Grenko Vino je doseglo sedanjost popolnost in zanesljivost šele po večletnih nastanilih in dragih poskusih. Ako pa danes trpite vsled slabega teka, zaprtja, ako vaša jetra in ledi-če ne delujejo normalno, ako so vaši živci nervozni, je Triner-jevo Grenko Vino ono zdravilo, na katero se morete zanesiti. Gotova ga ima najbližji drugist v svoji zalogi. Pri njem dobite tudi Triner's Liniment, ki je zelo uspešno zdravilo za trdne in o-tekte noge. Za popolni seznam Trinerjevih zdravil pišite na: Joseph Triner Company, Chicago, Ill. (Ad.)

Vse vloge—

na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

katere prejmemo do 10. julija obrestujemo že od 1. julija naprej po 4%.

Tudi nadaljne vloge obrestujemo mesečno.

Signornost zajamčena z najsolidnejimi obveznicami, katere so pod nadzorstvom bankovnega oddelka države New York.

Vse bančne posle izvršujemo točno, brzo in po zmernih cenah.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA PO-

SLOVNICA V AMERIKI

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

HERODIJADA.

(Nadaljevanje.)

Tako imenujejo osvoboditelja, ki jim ima pripetiti življenje vseh dobrin in vlado nad vsemi narodi. Nekateri celo trdijo, da je pričakovati dve. Prvega da bosta premogla Gog in Magog, demona s severa; drugi pa da bo zatrl kneza vsega hudega; in stoletja že da ga pričakujejo vsak hip.

Duhovniki so se zedinili, Eleazar je povzel besedo.

Prvič da bo Mesija sin Davida, nikar tesarjev; postavbo bo potrdil. Ta Nazarene pa jo naskakuje; in, še močnejši dokaz, pred njim mora priti Elija.

Jakob je odgovoril:

— Pa saj je prišel, Elija!

— Elija! Elija! je ponavljala množica do drugega konca dvorane.

Vsi so gledali v domišljiji starca pod jato letočih golobov, blisk, ki vžiga oltar, mahlovalske svečnike, pometane v hudo urnike; in ženske po tribunah so mislile na vdovo iz Sarepta.

Jakob je hotel ponavljati, da ga pozna! Videl ga je! On sam in ljudstvo tudi!

— Kako mu je ime?

— Tedaj je zavpil na ves glas:

— Jaokanan!

Antipa je omahnil nazaj, kakor v sredo prs zadet. Saducejci so bili obsuli Jakoba. Eleazar je govoril na vse grlo, da bi ga slišali.

Ko je nastal molk, je zgrnil svoj plašč in je stavljal vprašanja kakor sodnik.

— Ker je prorok umrl. . .

Prekinilo ga je murmuranje. Menili so, da je Elija samo izginil.

Vzkipele je proyti množice, potem pa, nadaljuje svoje izpraševanje:

— Misliš, da je vstal od mrtvih?

— Zakaj ne? — je rekel Jakob.

Saducejci so skomizgali z rameni; Jonatan, buleč s svojimi drobnimi očmi, se je silil v smeh kakor pavilna. Nič bedastejšega nego domneva, da moretelo večno živeti; in — to je veljalo prokonzulu — navedel je tale stih sodobnega pesnika:

Nec erescit, nec post mortem durare videtur.

Avlus pa je slonel ob robu trklinja, s potnim čelom, zelen v obraz, s pestmi na želodec.

Saducejci so hlinili veliko razburjenje; — naslednji dan so dobili veliko duhovništvo; —

Antipa se je delal brezupnega; Vitelij se ni genil. In vendar je bil v silnem strahu; s sinom bi bil izgubil svoje bogastvo.

Avlus se je komaj izbruhal, in že je hotel zopet jesti.

— Dajte mi zmlinčnega marmorja, nakoskega skrilaveca, morske vode, česar koli! Če bi se okopal!

Hlastno je pogoltnil kos ledu, potem je omahoval, ali bi mrzle nasekljanine komagenske ali rožnatih drozdov, ter se je odločil za bučo z medom. Azijatek je bil vanj zaverovan, zakaj ta spretnost v goltanju mu je oznanjevala čudežno bitje višjega plemena.

Na mize so prišle bikove obisti, polni, slavi, nasekljanina v trtnem listju; in duhovniki so razpravljali o vstajenju. Ammonij, učence Platonika Filona, jih je imel za topoglavce, in je povedal svojo sodbo Grkom, ki so se norčevali iz prorokov. Jakobu se je bil pridružil Marcel. Pripovedoval mu je, kako blaženost je občutil, ko se je dal krstiti v Mitrovem imenu in Jakob ga je nagovarjal, naj sledi Kristusu. Palmovo in tamariskovo vino iz Salfeta in Bibla je teklo iz amfor v vrče, iz vrčev v kupe, iz kup v grla; blebetali so, sreča so se širila. Jacim, čeprav Jud, ni več tajil, da moli planete. Neki kupec iz Nafake je presenečal nomade, naštevaje nadrobno čuda svetišča hieropoljskega; in izpraševali so, koliko bi stalo rojanje. Drugi so se držali svoje domače vere. Neki napol slep German je prepeval himno, slavečo

tisti rt v Skandinaviji, kjer se prikazuje bogovi v svojih žarečih podobah; in ljudje iz Sihema niso jedli grlic iz spoštovanja do golobice Azime.

Več jih je kramljalo stoje, sredi dvorane; in nadihana soparica iz dimov od svečnikov je megliła zrak. Ob stenah se je rinil Fanuel. Pravkar je bil zopet pregledoval obnebe, a ni stopil do tetrarha, ker se je bal oljnatih madežev ki so veljali Esencem za hudo oskrumbo.

Udareci so se razlegali od grajskih vrat.

Ljudje so sedaj vedeli, da je Jaokanan tam ujet. Može s smolnicami so lezli po stezi; črna gneča je mrgolela po soteski; in od časa do časa so zatulili: — Jaokanan! Jaokanan!

— On meša vse! — je rekel Jonatan.

— Denarja ne bo več, če bo nadaljeval, — so pristavili Farizeji.

In očitki so vstajali:

— Ščiti nas!

— Končati se mora!

— Vero si zatajil!

— Brezbožen, kakor vsi Herodiji!

— Menj od vas! — se je branil Antipa.

— Moj oče je sezidal vaš tempelj!

Tedaj so obdoližili farizeji, sinovi izgnancev, pristaši Matatijevi, tetrarha zločinov nad njegovo rodbino.

Imeli so špičaste lobanje, sršče brade, koščne in zlobne roke, ali potlačene obraze, velike okrogle oči, buldoške izraze.

Deset, dvanajst, pisarjev in duhovniških služabnikov, ki so se hranili z izbiri od daritev, se jih je poglavo prav do odra; in z noži so pretili Antipi, ki jim je govoril, dočim so ga Saducejci mlačno branili. Zapazil je Manaea in mu namignil, naj odide, ker je Vitelijev vedenje jasno kazalo, da mu ni do teh stvari.

Farizeji, ki so ostali na svojih sedežih, so zbesneli kakor obsedeni. Pobili so kročnike pred seboj. Postavili so jim bili na mizo priljubljeno Mecenovo jed, ragu od divjega osla, nečisto meso.

Avlus jih je zbadal zavojo oslovske glave, ki da jo baje časte, in je izpuščal druge zabavljice o njihovi mrznosti do prasiča. Ta izhaja brez dvoma odto, ker je ta velika zverina umorila njihovega Bakha; in oni imajo vino preradi, zakaj v templju se je našla zlata vinska trta.

Duhovniki niso razumeli njegovih besed. Finej Galilejec po rodu jih ni maral prevesti. Tedaj se je do kraja raztogotil tembolj, ker je bil Azijatek preplašen izginil; in obred mu ni bil po volji, češ da so jedi navadne, ker jih vsak takoj spozna! Pomiril se je, ko je zagledal repove od sirskih ovac, ki so svitli točle.

Judovski značaj se je zdel Viteliju priskuten. Njih bog bi pač lahko bil Moloh, čigar oltarje je srečeval na poti, in spomnil se je žrtvovanja otrok in pripovedovanja o možu, ki ga skrivnostno pita. Njegova latinsko srce je kipevalo studa vpricho njihove nestarnosti, njihovega gonobečega divjanja, njihove živinske zakrknjenosti. Prokonzul je hotel oditi. Avlus se je temu protivil.

Obleka mu je bila zdrknila do bokov, in tako je ležal za grmado jedil, presit, da bi jih mogel še živjati, a trmasto odločen, da jih ne ostavi.

Razdraženost ljudstva je naraščala. Zasanjali so se v načrte o neodvisnosti. Spominjali so se slave izraelske. Vse osvovjevalce je bila doletela kazen: Antigona, Krasa, Vara. . .

— Uboge reve! — je rekel prokonzul; zakaj razumel je sirščino; tolmač mu je služil samo v to, da je imel časa za odgovore.

Antipa je hitro, hitro izvelkel cesarjevo svetinjo, in trepetaje ga opazujoč, mu jo je molel nasproti s tisto stranjo, kjer je bila podobna.

Krila zlate tribune so se nenadoma razmeknila; in v svitu sveč med robkinjami in venici vetrni

VELIKA TATVINA

V poletju smo, času vročine, odmoru in kopanja. Kdor le more, zapusti pisarno in ostavi mesto ter se poda na letovišče, kjer si privoščijo zraka in vode v neomejenem obsegu. Tako je storila tudi gospa Hoffnerjeva, lastnica nekega hotela na Dunaju.

Gospa Hoffnerjeva, ima v Trstu prijateljico Helmo Sattlerjevo. To je povabila s seboj v Benetke na Lido, da preživi tam par brezskrbnih tednov in si utrdi zdravje. Dami sta se nastanili v nekem prvovrstnem hotelu in sta hoteli že takoj prvi dan izkoristiti do brote beneskega Lida. Ko sta oddali kofce pri vratarju sta šli še napol v potni opravi k Lidu z namenom, da se okopati in nasolniti v morski vodi in na prijetnem pesku.

Na Lidu sta najeli kopalno kabino. Gospa Hoffnerjeva je imela na sebi dragoceni nakit, vred 250.000 lir. Kot vesela Dunajčanka ni niti pomislila na to, da ni varno odložiti dragocenega predmeta v kopalniški kabini.

Slekla se je in oblekla kopalno obleko, nakit in denar pa je pustila z obleko vred v kabini, katero je zaklenil za njo in za njeno prijateljico poseben strežaj.

Čez dobro uro sta se dami spomnili, da bi bilo dobro pogledati, kaj je z njunimi stvarmi. Šli sta v kabino in sta našli tam vse v najlepšem redu — manjkal je samo dragoceni nakit, vred 250 tisoč lir in pa vsi bankovci večje vrednosti. Tat, ki je dami okradel, je odnesel naravnost velik plen.

Kot pravi kavalir pa je pustil v torbici hotelirke Hoffnerjeve vsaj za par lir drobiža, da ne ostaneta dami v zadregi, če se jima slučajno pripetita kakšna neprijetnost in se bo treba peljati z gondolo v mesto.

Lahko si mislimo, kako je okradena pogledala, ko ni našla ne nakita ne denarja. Njena prijateljica je takoj tekla po orožnike, ki so zapreli strežaja, pri katerem pa niso našli nobenega izmed ukradenih predmetov. Oblast ga je morala zaradi tega zopet izpustiti. Nato je napravila policija zapisnik z natančnim popisom ukradenega, razposlala je po Benetkah detektive, a doslej še ni našla tatu. Ga. Hofnerjeva in Sattlerjeva pa si kljub temu ne belita las in ne greniti življenja temveč živiti naprej v Benetkah in na Lidu, dočim se tat z bogatim in z dragocnim plenom varno skriva. — Ženski svet pa se je te drzne tatvine tako prestrašil, da se hodi kopat z nakitom v morje.

se je prikazala Herodijada, — na glavi z asirsko mitro, ki jo je podvežala na čelu; lasje so se ji razprostrali v spiralah preko škrlatnega pepla, z razporkom vzdolž rokavov. Dvoje kamenitih pošasti, podobnih tistim od Atridske zakladnice, se je vzpenjalo ob vratih, da je bila podobna ibeli s svojimi levi; in z daritveno zdelico v rok je vzkliknila z vrh balustrade, ki se je bočila nad Antipo: — Živio Cezar!

To počast so ponovili Vitelij, Antipa in duhovniki.

A zadaj iz dvorane je prihajal šum presenečenja in občudovanja. Mlado dekle je bilo pravkar vstopilo.

(Konec prihodnjic.)

Zabasanost.

Velik del telesnih bolezni lahko zasledimo do zaprtja. To stanje ne zanemarjajte.

Severa's Balzol

je neprecenljiva pomoč v takem stanju želodčne in prebavne neurednosti in zaprtja. Sijajna tonika za oslabele ljudi.

Cena 50c in 85c.

Poskusite najprej pri lekarni.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Hrepenenje po maščevanju.

Interesantne in vrlo instruktivne vtise s potovanja po Nemčiji je versajška pogodba prepovedala prinašati posebni poročevalci "Matina" v svojem listu. Zanimivi in podučni so ti vtisi in za nas, zato jih hočemo v glavnem priobčiti tudi mi.

Ob Remu se vije lepa bela cesta. Na njej ležijo mesta in vasice. Ogledamo si malo življenje, ki valovi po tej cesti. Od časa do časa vidimo na njej male skupine potnikov, ki korakajo vesele prepovedane v prahu in solnem. Čudni se ti potniki in mnogo jih je videti, več kot avtomobilov s turisti. Sami mladi ljudje so to fantje in dekleta. Vsaka skupina jih šteje največ dvanajst. Po trije in trije v vrsti korakajo in s petjem si dajejo takt.

Fantje in dekleta, vsi so oblečeni enako, v uniforme. Uniforma je prvi in navidejši znak discipline. Vsak potnik ima na hrbtu tornistro.

"Wandervoegel!" Ptice selivke, vam bo odgovoril starec, ki na pragu svoje hiše s čudnim žarom v očeh motri potnike, če ga boste vprašali, kdo so ti turisti. "Wandervoegel!" Sobotne in nedeljske ptice so ti mladi ljudje, ki si hodijo krepiti svoje mišice in bogatiti svoje nujno znanje v gozdove in na hribe. Zakaj domovina jih bo morda kmalu potrebovala kda ve!

Videl sem jih, kako se vadijo v hoji, videl sem jih, kako se urijo v najnavadnejših vajah. Vsak do jih lahko vidi in opazuje, vsakdo, kdor potuje po cestah ob Remu. Isti ljudje, na katere sem navel v vaseh pred telovadnicami. Isti ljudje, ki sem jih videl trenirati na sportnih prostorih. In sportnih prostorov je, bogme, v Nemčiji toliko, da ga ima že skoraj sleherni vas. In prav isti ljudje, ki sem jih srečal v temnih lesovih Taunusa, kjer so se od sobote do ponedeljka urjevali s tem, da so spali v šotirih ali pa celo v jarkih, ki so si jih izkopali s svojimi orodjem.

Tujec, ki hodi tudi mimo, bo sveto prepričan, da so ti mladi močni ljudje sportniki. Kdo se bo čudil, da vidi med njimi tudi dekleta? Vojna je izpremenila naravo!

Mladi, disciplinirani so to sportniki. Ne poznajo nikakega truda; le pogledajte jih, kako vztrajno se že ure vadijo v metanju tihih le nedolžnih krogel, kojih tja se čudovito ujema s težo vojni granat. Če pa so vam dekleta bolj všeči, le ozrite se tudi + njim; videli boste, kako previdno in vneto prenašajo na improviziranih nosilnicah enega svojih tovarišev. Seli spomnite si tistih pri zoro iz vojne!"

Ptice selivke, kakopak. Treniranje, sport bodo to imenovali zaslepljenici. In ni-li čudno, da je po zlomu nakrat nastalo uprav neverjetno zanimanje za telesno vzgojo, tako da šteje Nemčija danes kamo med mladino 5 milijonov vnetih "sportnikov?"

Ali stvar je resna. Nemčija, ki je versajška pogodba prepovedala vzdrževati armado po starem nemškem vzoru, je našla pot iz zagate; ustanovila je tajni generalni štab, ki je vsemu svetu prikriti ki pa vendar dela; njegovo delo obstoji v pripravljanju mladine za vojno.

Kdor ne verjame, naj gre in pogleda. Če ni slep bo opazil, kako se mladina rano in vztrajno pripravljala na boj, ki po njenem svetem prepričanju mora priti. Mladina je morala še nepokvarjena; ona ni doživela poraza, zato je prepričana o zmagi. V tem jo utrjuje gospodarski podvig dežel, ki je danes močnejša kot kdaj prej.

Vse te priprave, vso to ogromno delo v Porenju se vrši pod našim (francoskim) nadzorstvom, pred našimi budnimi očmi. Kakaj se to mogoče? Vro enostavno: pod okriljem sportnih organizacij, ki so se zadnja leta jela porajati kakor gobe po dežju. In vse te organizacije, bodisi nacionalistične, imajo pred seboj en edini cilj: vzgajati mladino v vojaškem duhu, jo fizično usposobiti s smotrenim treningom in vzdržati z železno disciplino njeno moralno voljo, da bo v vseh ozirih zrela, kadar bo napočil veliki dan nemške revanže.

Morda vas te sportne organizacije zanimajo boljše? Lotijo se v dve veliki kategoriji; na eni strani se zbirajo nacionalisti, na drugi strani so oni, ki so orientirani bolj na levo. Prvi se zbirajo pod praporom "Stahlhelma" in "Oberlanda", ki štejeta štiri milijone članov. Levičari so svoje organizacije krstili na ime "Reichsbanner". Pripadnikov imajo okrog 3 milijone. Če od celotnega števila 7 milijonov odštejemo tiste, ki se dejansko ne udeležujejo, ostane še vedno velika armada 4 do 5 milijonov vojaško organiziranih fanov in deklet.

Pravijo da goje sport, pa se urijo v vojaških posli; pravijo, igrajo nogomet, pa kopljejo jarko. In za njihovo "sportno" udeleževanje jim je potrebno vodstvo in nadzorstvo častnikov Reichswehrovec?!

Čuden sport! Nekega dne so presenetili tujci neko udruženje arhitektov, ki so se v gozdu vadili vojaških po veljih in v utrjevanju zemlje. Drugič so našli na družbo — teologov, ki so imeli eksercije o ocenjevanju razdalj.

Nastane vprašanje: odkod denar? Kdo financira vse te na široko razpredene organizacije. Država jih ne more, to je brez dvoma. Stahlhelmovec podpira po večini privatna industrija, društva včlanjena v Reichsbannerju, pa stranke levice. Druge možnosti ni. Čeprav so si v notranji politiki stranke sovražne na smrt, na zunanjo so edine: treba je storiti vse, da kri opere "madež" versajške pogodbe.

Nemčija, ki je med vojno poka-

zala svojo izredno industrialno moč, dokazuje dapes, da zna, če treba, ustvariti tudi tovarno za obdelavo človeškega materijala. Našla je formulo armade bodočnosti.

Valeški princ v Afriki.

QUE QUE, Južna Afrika, 10. julija. — Iz Salisbury se je pripeljal sem v kraljevem vlaku angleški princ. Prebivalstvo ga je navdušeno pozdravilo.

Velika sovjetska naročila.

LONDON, Anglija, 10. julija. Sovjetski poslanik Rakovski je naročil pri raznih angleških firmah za dvajset milijonov funtov šterlingov blaga. V prvi vrsti so naročeni poljedelski stroji.

POZDRAVI.

Pred mojim odhodom v domovino, pozdravljam sina Antona Kresoviča, prijatelje Josip Mele, Ivan Javornik in njegovo soprogo ter vse rojake. Priporočam vsem trdko Frank Sakser State Bank.

Anton Kresovič.

Dne 10. julija odpotujem s parnikom France v domovino, pred mojim odhodom pa pozdravljam vse znanee in prijatelje in se jim zahvaljujem za spremstvo na kolodvor. Posebni pozdrav mojemu

bratu Johnu, njegovi soprogi Mary in otrokom, kakor tudi moji sestri Josephini. Priporočam vsem rojakom, ki so namenjeni potovati, da se obrnejo za pojasnila na znano trdko Frank Sakser State Bank.

Joe Slosar.

Predno odpotujem s parnikom France, pozdravljam Johna Ujčiča, in njegovo družino, Franka Trebeča z družino, Antona Jagodnik, Johana Jagodnik in njihove družine. Josipa Stanič, soprogo in otroke. Vsem prijateljem in znanecm priporočam trdko Frank Sakser State Bank, pri kateri sem dobil popolno postrežbo.

Anton Zidarič.

Dne 10. julija odpotujem s parnikom France iz New Yorka, pred mojim odhodom pa pozdravljam mojega soproga in moje otroke, vse prijatelje in znanee v Cleveland, Ohio. Priporočam znano trdko Frank Sakser State Bank vsem rojakom in izrekam zahvalo vsem uradnikom za prijazno postrežbo.

Nasvidenje v kratkem!
Antonia Humar,
na potu v Ostrožno brdo pri Sv. Petru.

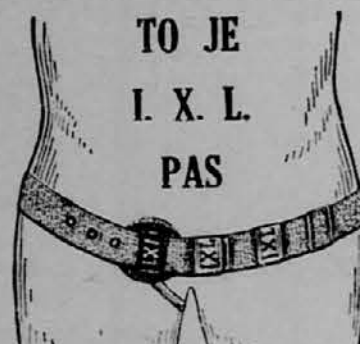
S. MASSMAN

KOMISIJSKI TRGOVEC

dobi najvišje cene za dopolane

pipe in doge za French claret.

801 Louisiana Bldg., New Orleans, La.

Broadway, N. Y. Telefon: Stagg 9094. Crosstown Broadway kare vozijo mimo mojih vrat.

Če imate kilo,

potrebujete moj čudovit 1925 I. X. L. pas, ki je sanitaren ter vzdrži katerokoli kilo. Vi lahko ozdravite brez operacije. Moj pas bo storil to. Stane samo \$7.00. Če pa niste zadovoljni po petnajst-dnevni poskušnji, vam vrnemo denar. Telefonirajte, pišite ali pridite k: — T. M. Kavanagh, 136

Vsled mnogobrojne udeležbe na našem prvem izletu in vsled splošne zahteve rojakov, priredimo

18. julija t. l.

II. SKUPNI IZLET V JUGOSLAVIJO

in sicer s parnikom

PARIS

ki je Slovencev tako zelo priljubljen.

Potnike bo dočkal v Havre naš uradnik in jih spremljal do Ljubljane ter pazil na vso prtljago.

Kdor se želi udeležiti tega izleta, naj se čimprej prihlasi; vsi potniki bodo nastanjeni v kabinah po 2 in 4 skupaj.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUČNE KNJIGE:

Naša zdravila 50
Najboljša slovenska kuharica z mnogimi alikami, obsega 668 strani 5.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani 7.00
Jugoslavija, 3. zvezki, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in —
Zgodovina SHS, 3. zvezki, zgodovinski podatki Jugoslovanzov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslavana 3.25

POVESTI:

Fabijola ali cerkev v Katakombah 45
Gadjje gnjezdo, povest iz dni trpljenja in nad. Trdo veza no 75
Hadži Murat, Tolstojeva povest, prevel Levstik. —
Kraljica mučenica, trdo vezano 80
Kazaki, povest iz ruskega 70

Mi plačamo poštnino.

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašani, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znamkah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglašje o novih knjigah.

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

68

(Nadaljevanje.)

— Ker imate dobre živce ter ne verujete v prikazni. Če pa bi imeli v rokah dokaz ...

— Kdor vam pravi, da ga nimam?

Zrla je brez sape v njegovo svečano obličje.

— Govorite, Maurus, — je prosila. — Rotim vas ...

Odprl je svojo listnico ter se sklonil k njej, popolnoma blizu. — Oglejte si ti dve pisavi. Ali si misla popolnoma slični? — zašepetal. — Pazite, prosim, kajti vaša sodba me skrajno zanima.

Pogled Joried je običal na pisavi.

— To je pisava Margarete. Oba listka je popisala ona. Ne motim se, ker poznam njeno pisavo.

— Motite se. Ta listek je popisala Margareta Utenska, kot ste ravno rekla ... a ta drugi listek ...

— Kdo?

— Signora Solana.

Lahen vzklik presenečenja.

Joried se je stresla ter omahnila nazaj. Njeno lice je postalo smrtno-bledo.

— Ali nisem rekla? — Vampir! — Vampir!

Maurus je potisnil listnico zopet skrbno v svoj žep.

— Čudovito, res čudovito! Priznam vam, draga sestrčina, da je to razkritje razburilo in prevzelo tudi mene, — seveda ne v takem smislu kot vas, temveč le radi nenavadnega ...

— Torej res? Torej dvomite? Dvomite še sedaj, vspricho tega dokaza?

Kontesa se je vzravnila, a zopet omahnila nazaj na stol ter zamrmrala:

— Ali mislite, da bomo delžni miru, ko bo jutri ono skrivnostno bitje odpovalo naprej?

— Ne bo še odpovalo.

Kaj? Se ostanet? In zakaj?

— Eden članov karteta je resno zbolel ...

— Ali nisem rekla? To je njen upliv ... Potrebuje sveže krvi ...

Maurus je skomignil z ramama ter se nasmehnil.

— Nikakor ne. To vse je zelo naravno.

Nato ji je pričel pripovedovati o neizgovornosti, ki je zadela Giuseppea.

Joried je le mehanično kimala z glavo. Zrla je s steklenim pogledom preko govornika v temno tapeto na zidu.

— Mi vsi moramo pročit od tukaj Maurus ... Drugače se bo pripetila nesreča, verujte mi ...

Friderik je vstopil ter sporočil, da je voz vprežen. Dež je po nehal in skozi odprto okno je pihljal svež zrak.

Baron se je pričel poslavljati.

— Kdaj se vrnete? — ga je vprašala stara grofica.

Njegov pogled je kot očaran plaval v daljave.

— To je odvisno od višjih oblasti, — je rekel mirno.

Petindvajseto poglavje.

Ko je zapazil Maurus pred seboj mestna vrata Trnova, je dal ustaviti kočijo ter izstopil. Voz je poslal nazaj na grad. Hotel se je vrniti v hotel peš, da se izogne vsaki javni pozornosti. Izbral si je za to majhno stezo, ki je vodila za zidom ter mimo hotela, v katerem je stanoval.

Stranska vrtica na vrtu hotela so bila odprta in baron je vstopil na dvorišče. V stranskem krilu hotela se je nahajala koncertna dvorana in Maurus je čul že od daleč petje. Salvatore Stratta je imel vajo s svojim kvartetom.

Maurus se je pomisljal za trenutek, a stopil nato k oknu v priležju, da vrže pogled v mračni prostor.

Tukaj, z vrtni strani, pač ni nikdo pričakoval poslušalec in radigate niso bile zavese spuščene navzdol.

Baron se je sklonil naprej, da vrže pogled v dvorano, a v istem trenutku je skočil nazaj, a le za trenutek, nakar se je zopet sklonil kot poželjivo naprej.

Tik pred njim je sedela (Solana).

Kazala mu je hrbet ter zrla pozorno proti peveem na odru, brez vednosti, da so jo opazovale poželjive moške oči. Maurus je čutil, kako mu srce burneje utripa.

Sedaj jo je lahko videl, popolnoma od blizu, ter zrl nanjo z vsem vročim koprnenjem, ki ga je navdajalo. Da, natisiti se je hotel pogleda na njene ljubke poteze.

Tudi sedaj je padala luč le medlo na mično dekliško glavo, ki je obračala proti njemu le črte profila. Beli tihnik se je dvigal iz priproste, sive obleke.

Margareta!

To je bil isti, natančno isti profil, katerega je videl nekoč, ko je prišel v grad, ko se je Margareta sklanjala nad šopkom solan. Iste poteze! Ona slika se je namreč tako živahno zapletla v njegov spomin, da je bila vsaka znamenja s slično izključena.

Z instinktivno kretnjo se je sklonil Maurus še bolj naprej — in vedno bolj na široko so se odpirale njegove oči. Stresel se je po celem životu ... Zapazil je ... ne, to ni nikakoli znota, nikakoli igra fantazije ... zapazil je pod ušesom majhno materinsko znamenje v obliki srca.

Malo je manjkalo, da ni zakričal od presenečenja in pričelo ga je dušiti v grlu ... Sveta nebesa! Kako je prišlo isto materinsko znamenje na isto mesto nežne kože signore Pitesti?

Stresel se je, prevzet od zagonetnosti. Še enkrat se je ozrl na postavo, a nato stisnil zobe ter pohitel preko dvorišča in po stopnjicah navzgor v svojo sobo.

Tam je omahnil na stol, si podprl z obema rokama glavo ter pričel stekati.

— Moj Bog v nebesih, ali se res more odpreti grob ter vrniti mrtvo? — Margareta! Kaj te je prignalo nazaj v to življenje navidezno? Ljubenež! — Ali je krivda?

Maurus je stisnil roko, dvignil glavo ter skočil pokone kot razkačen lev, poln jeze radi svoje lastne slabosti.

Ali je znorel?

On, pogumni vojak, naj postane nženkrat praznoveren? Nikdar ne!

Dokler bo v njem le še trohica zdrave pameti, se bo boril proti tem blaznim predstavam do skrajnosti.

In vendar! — In vendar!

(Dalje prihodnjik.)

Georges Sim:

Ozdravljenje.

Gospa Meranova je sledila zdravniku v prednjo sobo.

— Torej gospod doktor? ...

Ali mislite, da bo danes ...

— Mislim! Vročine skoraj nimam in tudi ne blede se mu več ...

Vsak čas mora priti k zavesti. Pazite dobro nanj!

— O, da! kako rada bi imela, da ostane pri življenju! Glejte, tako sem se bala, ko so ga prineli s prestreljenim senem in okrvavljenim, bledim licem, mislila sem, da je mrtev. In od takrat nisem prenehala bati se. Štirinajst dni že čakam na trenutek, da se obudi k življenju. Štirinajst dni sem preplašeno gledala ta shujšani obraz, poslušala njegovo bledenje, se sklanjala nanj, da čutim njegovo dihanje in se prepričam, da mi ne umrje pred očmi. Povejte mi, gospod doktor, ali mislite, da je moj sin rešen?

— Da, mislim. Pod pogojem, da ga kako razburjenje ne potlači, ko pride do zavesti. Predvsem ne bo smel takoj misliti na to žensko. Pomagljam vam, pazite nanj. Skušajte vsaj v prvih trenutkih odstraniti vse, kar bi ga spominjalo stvari, ki ...

— Storiš bom vse, kar je v moji moči, je odgovorila mati in se nato brezslužnih korakov vrnila v bolniško sobo.

Tiho je zaprla zavese, skozi katere je sijal žarek solneca in mehki razsvetljeval sobo. Stara dama se je vsedla k vzglavju postelje, kjer je počival njen sin in ležal čisto mirno, kot bi bil zaspa. Naenkrat so se odprla vrata in služkinja je s preplašenim obrazom pogledala v sobo.

— Gospa ...

Šepnila je ime, žensko ime ...

— V prednji sobi je, nisem si je upala vesti naprej ...

— Tiho! ... Že grem ...

Gospa Meranova je vrgla dolg pogled na svojega sina, ki je še vedno spal. Lice se mu je malo rdečilo, toda ta rdečica ni bila od vročine, temveč prvi znak ozdravljenja. Odsli je iz sobe, v kateri je mirno dihal bolnik.

Kmalu se je začel na drugi strani zaprtih vrat glas. Bil je najprej tihi in zmeden. Nato pa je sledilo tožeče vzdihovanje, pretrganost jadtovanja in ihtenje.

Globok in razjarjen glas je trpko odgovarjal: bil je glas gospe Meranove.

— Nato so se tiho zaprla vrata in stara dama se je tiho spet vsedla k vzglavju nazaj. Poželjivo je opazovala obraz bolnika s svojim razburjenim očmi, ki so še ohranile odsev neprijetnega prizora, kateri se je dogodil v sosednji sobi. Tedaj pa je zapazila, kako so se trepalnice njenega sina počasi dvignile. Njegove oči so se živahno zablistele in ni jih več razhajala groza vročine. In nasmehljajla se mu je.

— Mama ... so s težavo zamrmrale blede ustnice.

— Jacques, moj mali Jacques!

Čutila je stiskanje shujšane in vlažne roke, ki se je oprijela njene, in spomnila se je, kar ji je naročil zdravnik.

— Dragi moj Jacques! ...

Poglej, skoraj si ozdravil ... je dejala in skušala čitati na obrazu svojega sina misli, ki so se polagoma porajale.

Bil je miren in ni se ganil. Njegove oči so zrla na rumene zastore, ki so blesteli v solnce, in žarele se od veselja.

— Odgrni zastore ... je zajeceljal.

In ko je solnce preplavilo sobo, je malo obrnil glavo in dejal enostavno:

— Kako to dobro dene.

Prsa gospe Meranove so se vzharno dvigala. Bala se je, da bi kaka malenkost, katerakoli stvar spomnila njenega sina na temni dan, ko je hotel umreti.

— Kako to dobro dene, je ponovil in sledil z pogledom težkemu poletu muhe, ki je brenčala v luči ... Mama, odprl okno rad bi da bi me zrak pobožal ... danes mora biti zelo mil.

Skozi tako dolgo zaprto okno je zaveleval sveži zrak in odpiral ostre lekarniške duhove.

— Kako to dobro dene, je znova ponovil in stiskal tresoč se prste stare gospe ... Povej mi, mama, ali misliš, da bom lahko vstal, se vsedel hodil ... živeli?

— V nekaj dneh Jacques.

— V nekaj dneh to je dolgo. Koliko časa je odkar ... se je pripetila nesreča?

Stresla se je, ker je vedela, da bo začel govoriti o "njej."

— Tiho, je dejala. Ne smeš se razburjati, preslab si še.

Bala se je. Skrbno je pazila na vsak vtis. On se je pa smejal. In vendar se še ne bi smel spominjati.

Mama ... Prej nisi prav storila.

— Kaj hočeš reči?

— Nisi prav storila, da si tako ostro govorila z "njo" in jo spodila ...

— Kako! Ali si čul?

— Ihtela je, mama. Bila je iskrena. Žal ji je sedaj, da sem trpel zaradi nje.

— Toda ...

— Ni vedela, da sem jo tako ljubil, da bi se lahko zaradi nje usmrtil ...

— Revica je!

— Toda, Jacques ...

— Glej, mama, bolje bi bilo, če bi jo bila potolažila in dejala, da ji odpustim ... Živela bi naprej ne da bi jo pekla vest ...

Lahno je stisnil roko starke.

— Kako dobro dene živeti ... je zamrmral in gledal proti luči.

GOSPODARSKA KRIZA V ŠPANJI

Brezposelnost v deželi raste, posebno poljski delavci ne morejo najti dela. Prodajem v Andaluziji je brezposelnost tako velika, da je direktorij sklenil uporabiti drastično sredstvo, ki naj vsaj začasno odpomore bedi. Določil je vsakega posestnika gotovo število pomožnih delavcev katerim mora dati delo in določeno plačo. General Primo de Rivera je sam priznal v svojem oglasu riziko in neprimernost takega odloka, ki je, kot trdi, samo začasen, a ki je zaenkrat pomagal, da se reši kriza poljskih delavcev.

Poljedelski krizi odgovarja trgovska kriza, ki jo posebno občutijo v Madridu. O tem nam da par številč jasno sliko: pretekli mesec v glavnem mestu samem 60.000 menic ni bilo izplačanih. Slednjič so prišli na misel, da bi organizirali v Madridu velike slavnosti in na ta način privabili tuje. Trgovci bi morali zbrati za organizacijo teh slavnosti 400.000 peseta, a z velikim trudom so jih koma zbrali 18.000 in tako iz te moke ni bilo kruha.

Čas sedem suhih let je prišel za Španijo. Denarja je vedno manj na razpolago. Na zunanji tujec seveda ne opazi sprememb, a v resnici se vse, kar mi neobhorno, opotrebno, črta. Draginja raste nevdružna in prebivalstvo se teden za tednom odrekla udobnostim, ki jih je dosedaj uživalo.

Naravna posledica tega položaja je tudi gledališka kriza. V Madridu so samo dva ali tri gledališča zdržala glasi celo sezono. Ostala so bila prisiljena zapreti svoja vrata. Člani so se razpršili, ali pa so skupno odpotovali v provinco na gostovanje in tako čakajo prihodnje jeseni.

Čudno pa je da je v tem času gledališkega zastopa z velikim uspehom nastopila v Madridu neka francoska gledališka družba. Dosedaj so bili v Španiji navajeni, da so jih posečale le manj vredne francoske gledališke družbe, ki so potem potovale naprej s trebuchom za kruhom po Maroku. Seveda so bile časopisne kritike za take družbe vedno zelo nepovoljne. To pot so pa listi zelo pohvalili gospo France Elly's z nje no družbo, ki je pokazala Špancem res pravo višino francoske gledališke umetnosti.

ADVERTISE in GLAS NARODA

IZ ŽIVLJENJA GROFOV

Pred dunajskim civilnim deželnim sodiščem je bila pred kratkim zanimiva pravda proti sinu bivšega zunanjega ministra grofa Berchtolda, ki je igral enajzmejnih vlog ob izbruhu svetovne vojne. Grof Berchtold je bil oni zunanji minister bivše avstro-ogrške monarhije, ki je postavil in odposlal kraljevini Srbiji najprej zelo pretirano notogledu zahtev Avstrije radi saraevskega atentata in pozneje vojno napoved. Takrat je bil grof Berchtold velik junak, toda ravno proces pred dunajskim sodiščem je razgalil popolnoma njegovo strahopetnost. Ta proces pojasnjuje na kratko, kako je bivši zunanji minister grof Berchtold zapustil v viharjih dnevi poloma leta 1918 Dunaj. Proces je tudi zanimiv, ker prav dobro pojasnjuje, kako žive bivši plemiški mogotci. Leta 1900 se je grofu rodil na dednem sanko Sigmund, ki je nekdaj na Dunaju v hazardni igri zaigral poldrugo milijardo kron, nakar je oče zahteval pri dunajškem sodišču, da sina postavijo pod kuratelo. Mladši grof Berchtold je vodil tudi razne valutne spekulacije, spekuliral je zlasti z dolarji in franki. Pri neki berlinski banki se je obvezal za 10.000 dolarjev ter se je obvezal položiti v protivednosti v 75.000 čehoslovških kron pri neki praški banki. Dopolniti ni izvedel ter ga je pozneje banka tožila na povračilo raznih stroškov in izplačilo kurzne difference, kar je skupno znašalo 26.000 čehoslovških kron.

Pri sodišču se je mladi grof upiral izplačilu difference odškodnine, češ da takrat še ni bil polnoleten ker mora kot madžarski državljani dopolniti 24. leto starosti.

Zastopnik berlinske banke je nasproti temu naglašal, da je mladi Berchtold čehoslovški državljani, kakor njegov oče. Sin Sigmund Berchtold biva stalno na Dunaju in dobiva od svoje matere Nadine mesečno 50 milijonov za postranske izdatke. Zastopnik so bile razne priče glede rodbinskih razmer grofov Berchtoldov in upravitelj Berchtoldove palače na Dunaju je med drugim izpovedal: "V dnevi poloma je bivši zunanji minister grof Berchtold pobegnil skozi okno svoje palače na Dunaju ter zapustil mesto in odpotoval v Švico. Grof Berchtold ni dobil od takrat dovoljenja za naselitev na Dunaju. Tudi poset je njegovega gradu na Moravskem mu je prepovedan od čehoslovške vlade. Bivši minister je primoran živeti na Madžarskem. Sin grofa Berchtolda je nekaj časa študiral. Ker je zaigral poldrugo milijardo, ga je oče razdednil."

Upravitelj Berchtoldove palače na Dunaju je obenem izjavil, da zapravlja sin Sigmund ne biva stalno na Dunaju in da je bila njegova prijava policiji od strani matere napačna. Deželno sodišče je nato izreklo svojo nepristojnost glede tožbe berlinske banke za izplačilo kurzne difference.

Smrtna kosa.

V Trstu je umrl Ivan Kompara, star 60 let, v Bankovljah je umrla gospa Uršula Černe, v Škedenju pri Trstu je izdihnil dijak Velimir Pižon, star komaj 16 let.

Kje je moj brat FRANK JANEŽIČ, rojen v vasi Doropole pri Ilirski Bistrici. Zadnji njegov naslov je bil: Box 13, Sugamitte, N. Mex. Kdor rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali naj se pa sam javi, ker povedati mu imam več važnih stvari. — El Jagodnik, Box 85, Sta. B, Canton, O. (2x 11,13)

Kje je moj stric MATIJA OGRIŽEK, ki je bil v letu 1923 na naslovu 8279 Leander St., Detroit, Mich. Poročati mu imam jako važne stvari, zato prosim, da se mi oglasi. — Franc Černigo, Rua Maria Pavla No. 28, Sao Paulo, Brazilija. (2x 10,11)

Kretanje parnikov - Shipping News

14. Julija: Reliance, Hamburg.	11. avgusta: Reliance, Hamburg; Columbus, Cherbourg in Bremen.
16. Julija: Rochambeau, Havre; Mauretanien, Cherbourg; Republic, Bremen; Sierra Ventana, Hamburg.	12. avgusta: Mauretanien, Cherbourg; Republic, Bremen.
18. Julija: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.	13. avgusta: Pittsburgh, Cherbourg.
21. Julija: Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.	15. avgusta: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Orca, Hamburg.
22. Julija: America, Bremen.	18. avgusta: Presidente Wilson, Trst.
23. Julija: Belgenland, Cherbourg; Albert Ballin, Hamburg.	19. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen; Arabic, Cherbourg in Hamburg.
25. Julija: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Orduna, Hamburg.	20. avgusta: Belgenland, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.
28. Julija: Resolute, Hamburg; Bremen, Bremen.	22. avgusta: Majestic, Cherbourg; Orduna, Hamburg; Stuttgart, Cherbourg in Bremen.
29. Julija: Aquitania, Cherbourg; La Savola, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.	25. avgusta: Resolute, Hamburg; Sierra Ventana, Bremen.
30. Julija: Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.	26. avgusta: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.
1. avgusta: Pres. Harding, Bremen; Andania, Cherbourg in Hamburg.	27. avgusta: Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.
5. avgusta: Berengaria, Cherbourg; De Grasse, Havre.	29. avgusta: Olympic, Cherbourg.
6. avgusta: Deutschland, Hamburg; Lapland, Cherbourg.	
8. avgusta: France, Havre; George Washington, Bremen; Orbita, Hamburg.	

VELIK IZLET

NA TISOČLETNICO IN TRETJI VESOKOLSKI ZLET V ZAGREBU

Z VELIKIM IN HITRIM PARNIKOM

AQUITANIA

KI ODPLUJE 29. JULIJA

IZ NEW YORKA

Zapomnite si, da je Aquitania uradni školski parnik, in izletnički bodo na poti kakortudi v Zagreb deležni uradnega sprejema. Znižane cene kabin tretjega razreda iz New Yorka in nazaj. Zagreb se pripravljaja na slajen sprejem izletnikov s tega parnika.

Za udobnost potnikov bo skrbel gospod Ivan Kampotič, mnogoletni uradni Cunard črte.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na naše mestne zastopnike.

CUNARD LINE

25 Broadway New York

Vožnja tja in nazaj po znižanih cenah.

\$198.—

Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ (Vojni davek posebej)

Nudi se vam izborna prilika, da obiščete staro domovino, in se vrnete po znižani izletniški ceni v tretjem razredu. Naši potniki se odpelejo iz Hamburga s posebnimi vlaki na svoj cilj v spremstvu zanesljivih spremljevalcev.

TEDENSKA ODPLUTJA

Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na

United American Lines
(Harriman Line) Joint Service with

Hamburg American Line
35-39 Broadway, New York.

Iščem svoja dva prijatelja ANTONA PIRMAN in DANIELA OŠABEN, doma iz Martinja, ki bivala sta pa v Kranju in odšla nekam v Ameriko. Kdor kaj ve o njima naj mi poroča, ali naj se pa sama javita prijatelju ATONU KRAJE, 126 Seaton St., Toronto, Ont., Canada.

Rad bi izvedel kje se nahaja moj prijatelj LOUIS KORDISH, domače Lovranček. Pred enim letom se je nahajal nekje v državi Michigan. Če ko izmed rojakov kaj ve o njem, naj mi poroča, ali naj se pa sam oglasi.

Louis Kordish,
Marienville, Penna.
(2x 10,11)

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste v njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tačno poučen o potnih listih, pri ljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samoremi dati valed naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samoremi tudi nedržavljanom dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadnja dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prošlenc v stari kraj glasom nazovejšje odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor heli dobiti sorodnikov ali svoja iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla vije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samoremi dobiti sem bene in otroke do 18. leta bres, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov v zmlajo prednost v kvoti. Pišite u pojasnila.

Prodajamo voms liste na vse prege; tudi preko Trsta samoremi Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJE SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.